

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.

Ефективна економіка. 2026. № 4.

ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.183>

УДК 336

*Т. Т. Мустафаєв,
здобувач ступеня доктора філософії,
Державний торговельно-економічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-5059-1599>*

ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*T. Mustafaiev,
Postgraduate student, State University of Trade and Economics*

TRANSFORMATION OF THE UKRAINE FINANCIAL SERVICES MARKET UNDER THE INFLUENCE OF DIGITAL FINANCIAL TECHNOLOGIES

У статті досліджено трансформацію ринку фінансових послуг України під впливом цифрових фінансових технологій у сучасних умовах розвитку економіки. Встановлено, що розвиток фінансового сектору характеризується суттєвими структурними змінами, зокрема активним впровадженням цифрових фінансових продуктів і послуг, зростанням ролі безготівкових розрахунків, запровадженням відкритого банкінгу та інтеграцією технологій штучного інтелекту у фінансову сферу.

Обґрунтовано значення державної цифрової платформи «Дія» як важливого інструменту розширення фінансової інклюзії та цифровізації фінансових послуг. Окрему увагу приділено питанням кібербезпеки та необхідності адаптації регуляторного середовища до європейських стандартів. Доведено, що цифрові фінансові технології виступають ключовим драйвером трансформації фінансового ринку, сприяючи підвищенню його ефективності, доступності та стійкості. Отримані результати дозволяють поглибити розуміння тенденцій цифрової трансформації фінансового сектору України та визначити перспективи його розвитку в умовах повоєнного відновлення та євроінтеграції.

The article examines the transformation of the financial services market of Ukraine under the influence of digital financial technologies in the current conditions of economic development. The study is based on the analysis of theoretical approaches, statistical data, and regulatory changes that characterize the evolution of the financial sector during 2020–2025. It is established that the development of the financial sector is characterized by significant structural changes, including the active implementation of digital financial products and services, the growing role of cashless payments, the expansion of digital channels for financial service delivery, the introduction of open banking, and the integration of artificial intelligence technologies into financial processes.

The research identifies key drivers of digital transformation, including technological innovation, changes in consumer behavior, regulatory modernization, and the development of financial infrastructure. Particular attention is paid to the transformation of payment systems, the increasing importance of fintech ecosystems, and the role of digital platforms in reshaping financial intermediation. The importance of the state digital platform “Diia” as a key tool for expanding financial inclusion, improving access to financial services, and enhancing the interaction between citizens, businesses, and the state is substantiated.

The study also addresses challenges associated with digital transformation, including cybersecurity risks, data protection issues, and the need for adapting the regulatory environment to European standards in the context of Ukraine's European integration course. It is proved that digital financial technologies act as a key driver of the transformation of the financial market, contributing to increased efficiency, accessibility, transparency, and resilience of financial services. The results obtained deepen the understanding of the current trends in the digital transformation of Ukraine's financial sector and determine the prospects for its further development in the context of post-war recovery, integration into the European financial space, and the formation of a modern digital financial ecosystem.

Ключові слова: *цифрові фінансові технології, трансформація фінансового ринку, відкритий банкінг, цифровізація, кібербезпека.*

Keywords: *digital financial technologies, financial market transformation, open banking, digitalization, cybersecurity.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Стрімкий розвиток цифрових фінансових технологій в умовах глобальних та національних викликів суттєво трансформує фінансову систему та економіку. У сучасних умовах цифровізація виступає ключовим чинником підвищення ефективності, прозорості та доступності фінансових послуг, водночас особливої уваги набувають питання адаптації ринку фінансових послуг до кризових явищ, безпеки даних, кіберзахист, забезпечення безперервності фінансових операцій. Ринок фінансових послуг України перебуває в стані глибокої та комплексної трансформації, що супроводжується прискореною цифровізацією економіки, появою інноваційних фінтех-рішень, гармонізацією нормативно-правової бази регулювання ринку фінансових послуг до європейських стандартів та геополітичною ситуацією, яка

прискорила адаптацію фінансового сектору до нових реалій. При цьому виникають нові можливості для фінансової інклюзії, підвищення ефективності та прозорості, але також проявляються серйозні виклики у сфері кібербезпеки, регуляторного арбітражу та соціальної стійкості.

Економічні та політичні виклики останніх років суттєво змінили споживчу поведінку та операційні моделі фінансових установ, прискоривши перехід від традиційних до цифрових форм надання послуг. У цьому контексті системний аналіз трансформаційних процесів на вітчизняному ринку фінансових послуг під впливом цифрових технологій є надзвичайно актуальним як для наукового осмислення, так і для формування виваженої регуляторної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні та практичні аспекти цифрової трансформації ринку фінансових послуг активно досліджуються вітчизняними та зарубіжними науковцями, що зумовлено стрімким розвитком фінансових технологій, цифровізацією економіки та зростанням ролі інноваційних фінансових сервісів.

Значний внесок у дослідження цифровізації фінансового сектору зробили І. Чугунов, Т. Канєва, які розглядають цифрові фінансові інструменти як важливий елемент забезпечення економічної стійкості, підкреслюючи їх роль у підвищенні ефективності фінансових систем [7]. У роботах І. Чугунова, Ю. Радіонова та І. Любчак цифровізація фінансових послуг розглядається як один із ключових факторів підтримки фінансової стійкості України в умовах воєнного стану [6].

Вагомий внесок у розвиток концепції цифрової фінансової інклюзії зробили С. Науменкова, В. Міщенко та С. Міщенко, які обґрунтовують необхідність розширення доступу до фінансових послуг через цифрові канали як передумови досягнення Цілей сталого розвитку [4]. Автори підкреслюють, що цифрові фінансові технології сприяють зниженню бар'єрів доступу до фінансових послуг та підвищенню рівня фінансової інтеграції населення.

Проблематика управління цифровими ризиками у банківському секторі досліджується у працях С. Міщенко, акцентуючи увагу на необхідності формування ефективної системи управління кіберризиками як ключової умови стабільного функціонування цифрового фінансового середовища [2]. У контексті інноваційного розвитку кредитного ринку України Н. Чийпеш та І. Поцелуйко визначають ключові тенденції впровадження фінансових інновацій, зокрема цифрових платформ і нових форм фінансового посередництва [5].

Важливе місце у сучасних дослідженнях займають праці С. Волосович, яка розглядає фінансові технології як інноваційний інструмент трансформації фінансового ринку, що забезпечує підвищення якості фінансових послуг та їх адаптацію до потреб споживачів [1]. У дослідженнях обґрунтовується, що FinTech формує нову архітектуру фінансового ринку, об'єднуючи традиційні фінансові установи, цифрові платформи та споживачів у єдину екосистему. Крім того, автор акцентує увагу на розвитку RegTech як важливого інструменту підвищення ефективності регулювання та контролю у фінансовому секторі [9].

Сучасні дослідження також охоплюють новітні напрями розвитку фінансових технологій. Зокрема, у роботах В. Міщенко, С. Науменкової, С. Міщенко та І. Тіщенко розглядається формування фінансових метавсесвітів як нового етапу розвитку фінансових послуг [8], а також обґрунтовується синергія штучного інтелекту та блокчейн-технологій як ключовий драйвер цифрової трансформації фінансового сектору [3].

Таким чином, аналіз наукових джерел свідчить про те, що цифрові фінансові технології виступають ключовим драйвером трансформації ринку фінансових послуг, формуючи нові бізнес-моделі, змінюючи структуру фінансових операцій та підвищуючи рівень фінансової інклюзії. Водночас, незважаючи на значний науковий доробок, питання комплексного аналізу трансформації ринку фінансових послуг України у 2020–2025 рр. з

урахуванням сучасних статистичних даних, впливу воєнних чинників та цифрових інновацій потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є комплексний аналіз трансформації ринку фінансових послуг України під впливом цифрових фінансових технологій у 2020–2025 роках, оцінка ключових змін у структурі фінансових послуг, ролі регуляторного середовища та визначення перспектив подальшого розвитку. Для досягнення поставленої мети у статті вирішено такі завдання:

- узагальнити теоретичні підходи до розуміння цифрової трансформації ринку фінансових послуг як багатовимірного процесу;
- ідентифікувати ключові фактори трансформації ринку фінансових послуг України та обґрунтувати їх структуру (регуляторний, інфраструктурний, інституційний, клієнтсько-поведінковий та безпековий компоненти);
- проаналізувати структурні зміни у сфері безготівкових розрахунків, зокрема розподіл операцій за каналами здійснення (POS-платежі, P2P-перекази, інтернет-платежі);
- визначити роль державних цифрових сервісів, зокрема платформи «Дія», у підвищенні фінансової інклюзії та розвитку цифрової фінансової інфраструктури;
- проаналізувати вплив сучасних технологій (штучного інтелекту, Big Data, блокчейн, DeFi) на трансформацію фінансового ринку;
- обґрунтувати напрями подальшого розвитку ринку фінансових послуг України в умовах цифровізації, воєнних викликів та євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний стан ринку фінансових послуг України формується під впливом кількох взаємопов'язаних факторів: технологічних інновацій, зміни споживчої поведінки, трансформації регуляторного середовища та екзогенних шоків. Цифрову трансформацію ринку фінансових послуг доцільно розглядати як багатовимірний процес, що охоплює зміну бізнес-моделей фінансових установ, впровадження цифрових технологій, трансформацію поведінки

споживачів і адаптацію регуляторного середовища, а також зміну підходів до кібербезпеки (Табл. 1).

**Таблиця 1. Фактори трансформації ринку
фінансових послуг України**

Фактор	Критерії	Основні індикатори
Регуляторний	- гармонізація з законодавством ЄС; - розвиток open banking; RegTech/SupTech; адаптивність законодавства; - наявність та реалізація стратегії розвитку фінансового сектору.	- кількість нормативно-правових актів; - рівень імплементації PSD2; - кількість міжнародних регуляторних угод та меморандумів; - кількість регуляторних sandbox-проектів.
Інфраструктурний	- цифрова платіжна інфраструктура; - API; - дистанційна ідентифікація; цифрові канали.	- частка цифрових транзакцій; - кількість API; - використання BankID; - частка користувачів мобільного банкінгу.
Інституційний	- розвиток FinTech; - цифровізація банків; - відкрита фінансова екосистема.	- кількість FinTech-компаній; - частка цифрових продуктів; - кількість партнерств банків з FinTech-компаніями.
Клієнтсько-поведінковий	- фінансова інклюзія; - довіра до фінансової системи; - фінансова грамотність.	- частка безготівкових операцій; - частка користувачів мобільного/інтернет-банкінгу; - індекс фінансової грамотності.
Безпековий	- кібербезпека; - захист даних; - AML/CFT; - управління ризиками.	- кількість кіберінцидентів; - втрати від шахрайства; - рівень кіберстійкості.

Джерело: сформовано автором на основі [11].

Такий підхід узгоджується з поточними стратегічними орієнтирами НБУ, де серед цілей розвитку фінансового сектору виділено сучасні фінансові послуги, ефективний центральний банк, відновлення країни та

євроінтеграцію [11]. Трансформація ринку фінансових ґрунтується на п'яти взаємопов'язаних вимірах: регуляторному, інфраструктурному, інституційному, клієнтсько-поведінковому та безпековому. Особливості трансформації вітчизняного ринку фінансових послуг полягають у поєднання цифровізації фінансових сервісів із завданнями забезпечення стійкості та відновлення економіки та європейської інтеграції.

Розглянемо більш детально фактори трансформації ринку фінансових послуг України. У 2022–2025 роках банківський сектор України зазнає глибокої трансформації під впливом прискореної цифровізації, значення якої підвищується в умовах воєнного стану та супутніх економічних викликів. Характерною рисою цього періоду є домінування безготівкових розрахунків, активне скорочення фізичної мережі банківських відділень з одночасним інтенсивним розвитком дистанційних каналів обслуговування, зокрема онлайн- та мобільного банкінгу.

Формування адекватної нормативно-правової бази є критично важливим елементом інституційного забезпечення цифрової трансформації, що включає розробку законодавства про електронні платежі, цифрові активи, штучний інтелект у фінансах, захист персональних даних та кібербезпеку. Європейський Союз демонструє комплексний підхід через впровадження Директиви про платіжні послуги (PSD2), Загального регламенту про захист даних (GDPR) та розробку проєкту регулювання криптовалют (MiCA) (Європейська комісія, 2020). В цьому контексті особливого значення набуває гармонізація національного законодавства з міжнародними стандартами та рекомендаціями.

Важливим етапом цифрової трансформації стало впровадження концепції Open Banking з 1 серпня 2025 року, що передбачає відкриття банками API та створює можливості для інтеграції рахунків різних банків в єдині цифрові платформи, автоматизації фінансових операцій бізнесу, а також посилення конкуренції на ринку фінансових послуг за умови забезпечення належного рівня захисту даних і контролю з боку клієнтів.

Структурно банківська система залишається відносно стабільною за кількістю установ (60 банків за станом на 01.03.2026 р.), проте характеризується процесами внутрішньої оптимізації та «очищення», що проявляється у виході з ринку слабких установ та появі перехідних моделей банків.

Серед ключових тенденцій також слід відзначити скорочення кількості банківських відділень, зростання ролі самообслуговування клієнтів, підвищення комісійних доходів банків за рахунок розвитку цифрових платежів, а також активізацію кредитування в національній валюті на тлі суттєвого зниження рівня проблемних кредитів (NPL) до історично мінімальних значень. Станом на 01.03.2026 р. частка NPL у приватних українських банках становить 8,4%, у банках з іноземним капіталом – 6,5%, у державних банках – 19,6% [12]. У сукупності зазначені процеси свідчать про прискорений перехід банківського сектору України до моделі «цифрового банкінгу», підвищення його ефективності, гнучкості та адаптивності до сучасних економічних умов [12].

Одним із важливих показників індикаторів цифрової трансформації є динаміка безготівкових платежів. За даними Національного банку України у 2025 році ринок платіжних карток в Україні продемонстрував зростання та подальшу цифровізацію: загальна кількість операцій, здійснених із використанням карток, емітованих українськими банками та фінансовими установами, досягла 9 512,3 млн на суму 7 157,2 млрд грн, що перевищує показники 2024 року на 10% за кількістю та на 9% за обсягом (Рис. 1). Найпоширенішим видом операцій була оплата товарів і послуг у торговельній мережі (74,3% за кількістю та 50,9% за сумою), тоді як перекази з картки на картку забезпечили 26,3% обсягу, а розрахунки в Інтернет - 16,4% [10].

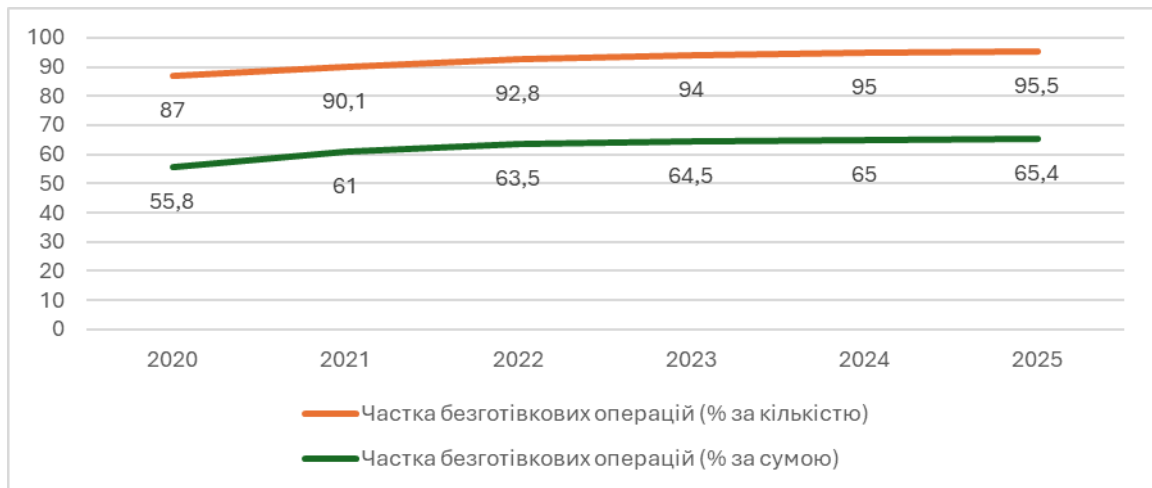

Рис. 1. Динаміка безготівкових операцій в Україні у 2020–2025 рр.

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [10].

Разом з цим спостерігається розвиток платіжної інфраструктури: кількість POS-терміналів збільшилася на 12,5% (до 558,6 тис.), а кількість торговельно-сервісних точок, що приймають картки, — на 18,5% (до 614,1 тис.) (Рис. 2). Емісія платіжних карток також зросла до 148,7, зокрема завдяки державним програмам підтримки, а кількість активних карток досягла 65,4 млн. [10]. Зберігається тенденція зростання безконтактних і токенизованих карток, які становлять відповідно понад половину та третину активних карток, причому близько 98% усіх безготівкових операцій у торговельній мережі здійснюється із використанням безконтактних та NFC-технологій, що свідчить про високий рівень розвитку платіжної інфраструктури та довіри населення до безготівкових розрахунків та укоріненість цифрових платіжних звичок у суспільстві.

Сектор небанківських фінансових послуг України також зазнає суттєвої трансформації під впливом цифровізації, регуляторних змін та воєнних викликів, що формують нову архітектуру ринку фінансових послуг. Ключовою тенденцією є поступова консолідація ринку та його «очищення» внаслідок посилення вимог до капіталу, прозорості діяльності та управління ризиками з боку Національний банк України, який виступає мегарегулятором небанківського сектору. Відбувається скорочення кількості фінансових

компаній, ломбардів і кредитних спілок при одночасному зростанні ролі більш стійких і технологічно розвинених установ. Водночас небанківські установи активно інтегруються в цифрову платіжну екосистему, використовуючи API, дистанційну ідентифікацію та інші інноваційні інструменти, що посилює конкуренцію з банківським сектором. Страховий ринок демонструє тенденцію до відновлення та розвитку цифрових каналів продажу, тоді як сегмент мікрокредитування характеризується високою динамікою, але водночас потребує посиленого регуляторного контролю через підвищені ризики для споживачів фінансових послуг.

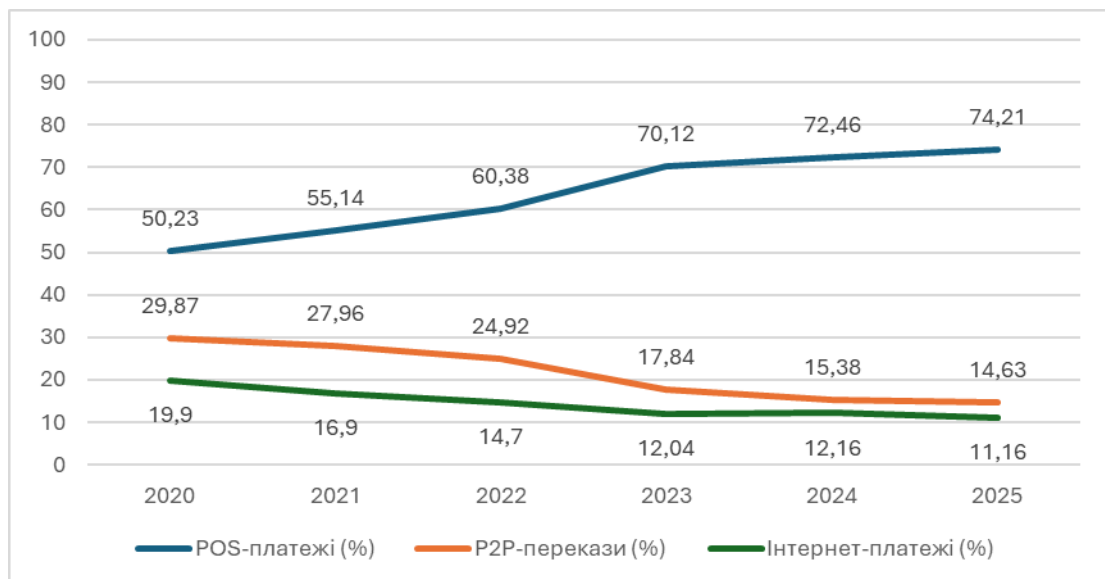

Рис. 2. Розподіл безготівкових операцій за каналами та інструментами здійснення в Україні у 2020–2025 рр.

Джерело: Систематизовано, узагальнено та згруповано за даними [10].

Цифровій трансформації ринку фінансових послуг в Україні значною мірою сприяє розвиток державних електронних сервісів, які забезпечують формування сучасної цифрової інфраструктури взаємодії між громадянами, бізнесом та державою. Впровадження таких інструментів підвищує рівень доступності фінансових послуг, спрощує процедури ідентифікації користувачів та сприяє розширенню спектра дистанційних фінансових послуг. Ключову роль у цьому процесі відіграє державна платформа «Дія», яка

виступає інтегрованою платформою електронних послуг і цифрової ідентифікації. Завдяки використанню цифрових документів, електронного підпису та можливостей віддаленої верифікації особи, зазначений застосунок створює передумови для розвитку онлайн-банкінгу, фінтех-сервісів та безконтактних фінансових операцій. Водночас інтеграція державних сервісів із фінансовими установами сприяє підвищенню ефективності фінансового посередництва, зниженню транзакційних витрат і мінімізації ризиків шахрайства, а також стимулює розвиток інноваційних бізнес-моделей на ринку фінансових послуг та формує сприятливе середовище для подальшої цифрової трансформації ринку фінансових послуг України. В умовах воєнного часу платформа «Дія» виступає каталізатором фінансово інклюзії, забезпечуючи безперервний доступ громадян до фінансових сервісів: сплати податків, отримання соціальних виплат, оформлення страхування та використання електронного підпису для фінансових операцій.

Невід'ємною частиною трансформації сучасних фінансових послуг стало впровадження штучного інтелекту (ШІ) та технологій великих даних. Фінансові посередники поєднують продукти та сервіси на основі ШІ з традиційними системами, що сприяє підвищенню швидкості та ефективності надання фінансових послуг. Трансформаційний потенціал великих даних (Big Data) та ШІ у фінансовій сфері виходить за межі операційних удосконалень; ці технології створюють нові можливості для зростання та розвитку ринку фінансових послуг, забезпечуючи фінансовим установам підвищення операційної ефективності, а також сприяючи розробці інноваційних продуктів і послуг. Запуск проєкту Дія.AI на базі технологій Gemini свідчить про стратегічний курс держави на масштабне застосування ШІ в публічних сервісах. У перспективі ці технології визначатимуть розвиток ринку фінансових послуг, відкриваючи нові можливості як для учасників ринку, так і для споживачів.

Розвиток децентралізованих фінансів (DeFi) та цифрових активів є одним із ключових напрямів трансформації сучасного ринку фінансових

послуг України, що відбувається під впливом глобальних цифровізаційних процесів та зростання попиту на альтернативні фінансові інструменти. Децентралізовані фінанси базуються на використанні блокчейн-технологій та смарт-контрактів, що забезпечують здійснення фінансових операцій без посередників, підвищуючи прозорість, швидкість та доступність фінансових послуг. В Україні інтерес до DeFi-платформ зростає як серед індивідуальних користувачів, так і серед бізнесу, що обумовлено можливістю отримання доступу до кредитування, інвестування та управління активами в глобальному цифровому середовищі.

Важливою складовою розвитку цього сегмента є поширення цифрових активів, зокрема криптовалют, токенизованих активів та стейблкоїнів, які поступово інтегруються у фінансову систему. Україна входить до числа країн із високим рівнем використання криптоактивів, що зумовлено як технологічною відкритістю населення, так і необхідністю пошуку альтернативних фінансових інструментів в умовах макроекономічної нестабільності та воєнного стану. Використання цифрових активів сприяє розвитку фінансової інклюзії, забезпечуючи доступ до фінансових послуг для широких верств населення, зокрема в умовах обмеженого доступу до традиційної банківської інфраструктури.

Разом із тим розвиток DeFi та цифрових активів супроводжується низкою викликів, пов'язаних із відсутністю повноцінного нормативно-правового регулювання, високою волатильністю криптовалют, ризиками шахрайства та кіберзагрозами [2]. У відповідь на ці виклики Україна поступово формує регуляторне середовище для функціонування ринку цифрових активів, орієнтуючись на європейські підходи та міжнародні стандарти. Зокрема, впровадження законодавчих ініціатив у сфері віртуальних активів, а також гармонізація регулювання з нормами Європейського Союзу створюють передумови для легалізації та подальшого розвитку цього сегмента.

У перспективі децентралізовані фінанси та цифрові активи можуть стати важливим елементом фінансової екосистеми України, сприяючи підвищенню ефективності фінансового посередництва, розвитку інноваційних фінансових продуктів та інтеграції національного ринку у глобальний цифровий фінансовий простір. Водночас ефективна реалізація цього потенціалу потребує збалансованого поєднання інноваційного розвитку та належного рівня регуляторного контролю, спрямованого на захист прав споживачів фінансових послуг і забезпечення стабільності фінансової системи.

Зростання цифрових фінансових послуг супроводжується різким збільшенням кількості кіберзагроз. Україна входить до світових лідерів за кількістю кібератак, а фінансовий сектор є однією з пріоритетних цілей для зловмисників. У відповідь банки та регулятори впроваджують багаторівневу аутентифікацію з використанням біометричних даних, системи ШІ для виявлення аномалій та шахрайства, а також вдосконалюють законодавство щодо захисту персональних даних відповідно до стандартів ЄС [3]. Упродовж останніх років Україна активно розвиває міжнародне співробітництво у сфері цифровізації та кібербезпеки шляхом укладення двосторонніх угод і меморандумів про взаєморозуміння. Зокрема, у 2025 році було підписано меморандум про співпрацю між Україною та Естонією у сфері кібербезпеки та цифрового врядування, що передбачає обмін досвідом у розвитку електронних послуг, захисту даних та побудови цифрової інфраструктури. Крім того, Україна поглиблює партнерство зі Сполученими Штатами Америки у сфері кіберзахисту критичної інфраструктури, зокрема фінансового сектору, що включає спільні ініціативи з протидії кіберзагрозам, обмін інформацією про інциденти та підвищення кіберстійкості державних і фінансових інституцій. Важливим напрямом є також співпраця з Великою Британією, яка передбачає підтримку реформ фінансового сектору, розвиток фінтех-екосистеми та впровадження міжнародних стандартів регулювання фінансових послуг, включаючи питання кібербезпеки та захисту споживачів.

Україна також активізує взаємодію з Польщею та Литвою у межах регіонального співробітництва, що спрямоване на обмін досвідом у сфері цифрової трансформації, розвитку електронного урядування та забезпечення кіберстійкості фінансових систем. У сукупності зазначені ініціативи свідчать про інтеграцію України до міжнародного цифрового простору та формування сучасної моделі розвитку фінансового сектору, що базується на принципах відкритості, безпеки та технологічної інноваційності.

Поряд із значними досягненнями, цифрова трансформація ринку фінансових послуг України стикається з низкою серйозних викликів. По-перше, нерівномірність доступу до цифрових сервісів: у віддалених та прифронтових регіонах цифрова інфраструктура залишається недостатньо розвинутою, що знижує фінансову інклюзію та підвищує вразливих верств населення. По-друге, міграційний фактор: масова вимушена міграція населення поставила перед фінансовими установами нові завдання щодо забезпечення транскордонного доступу до послуг. По-третє, кадровий дефіцит: нестача фахівців у сфері фінтех та кібербезпеки, посилена відтоком кваліфікованих спеціалістів, гальмує технологічний розвиток. По-четверте, інфраструктурні обмеження: нестабільне енергопостачання та пошкодження телекомунікаційної інфраструктури внаслідок воєнних дій ускладнюють безперебійне надання цифрових фінансових послуг. Нарешті, незавершеність правової гармонізації з нормами ЄС у сфері Fintech-регулювання та захисту персональних даних уповільнює повноцінну інтеграцію вітчизняного ринку у загальноєвропейський фінансовий простір.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Проведений аналіз засвідчує, що цифрові фінансові технології докорінно трансформували ринок фінансових послуг України, при цьому внутрішні шоки виступили не гальмами, а прискорювачами цифрової трансформації. Разом з тим, перспективи подальшого розвитку ринку фінансових послуг потребують системних зусиль у таких напрямках: розвиток інноваційних фінансових технологій та розширення використання цифрових каналів

обслуговування клієнтів, підвищення фінансової інклюзії; зміцнення кіберстійкості фінансових установ; гармонізація регуляторного середовища зі стандартами ЄС у рамках євроінтеграційного курсу.

Узагальнюючи, можна зазначити, що ефективна цифрова трансформація ринку фінансових послуг України потребує комплексного підходу, який поєднує технологічні інновації, інституційні зміни та орієнтацію на потреби користувачів, що у сукупності забезпечить підвищення конкурентоспроможності фінансового сектору та його інтеграцію у європейський фінансовий простір. Подальші дослідження доцільно зосередити на кількісному оцінюванні економічного ефекту від цифрової трансформації фінансового ринку, а також на вивченні специфіки повоєнного відновлення фінансової інфраструктури України з використанням цифрових технологій.

Література

1. Волосович С.В., Гусаревич Н.В. Генеративний штучний інтелект у цифровому страхуванні. Інвестиції: практика та досвід. 2025. №8. С. 18-23.
2. Міщенко С.В. Проблеми управління цифровими ризиками банків. Проблеми управління цифровими ризиками банків. *Economics. Finance. Business. Management, Proceedings of the III International Forum*. Kyiv: Publishing Lira-K, 2024. С.96-98.
3. Міщенко, С., Науменкова С., Тіщенко, Є. (2025). Синергія штучного інтелекту та блокчейн у фінансовому секторі. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*, 2 (227), 54-64. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2025/227-2/7>
4. Науменкова С.В., Міщенко С.В., Міщенко В.І. Цифрова фінансова інклюзія для прискорення досягнення Цілей сталого розвитку. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2023. №1. С.102 – 112. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/222-1/13>

5. Чийпеш Н., Поцелуйко І. Сучасні тенденції інноваційного розвитку кредитного ринку України. Економіка та суспільство. 2023. № 58. С. 1–7.
6. Чугунов І., Радіонов Ю. Любчак І. Фінансова стійкість України в умовах воєнного стану. *Scientia fructuosa*. 162, 4 (Вер 2025), 4–19. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(162\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(162)01)
7. Chugunov I., Kanieva T., Savchenko N., Liubchak I. Digital financial tools in the system of environmental resilience. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Munich, Germany. 2025. Pp. 542-546.
8. Mishchenko, V., Naumenkova, S., Mishchenko, S., Tishchenko, I. FORMATION AND FUNCTIONING OF FINANCIAL METAVERSE PLATFORMS. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice Open source preview, 2025, 1(60), страницы 111–122.
9. Volosovych S., Nezhyva M., Sirenko N., Mykytiuk I. Financial services in the development of the bigtech ecosystem. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice. 2024, 4(57), pp. 55–66.
10. Національний банк України. Операції з платіжними картками у 2025 році. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/operatsiyi-z-platijnimi-kartkami-u-2025-rotsi-bilshist-bezgotivkovi> (дата звернення: 01.03.2025).
11. Національний банк України. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp> (дата звернення: 01.03.2025).
12. Національний банк України. Частка непрацюючих кредитів (NPL). URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl> (дата звернення: 01.03.2025).
13. Про віртуальні активи: Закон України від 17.02.2022 № 2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20> (дата звернення: 01.03.2025).
14. Про платіжні послуги: Закон України від 30.06.2021 № 1591-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення: 01.03.2025).

References

1. Volosovych, S.V. and Husarevych, N.V. (2025), “Generative artificial intelligence in digital insurance”, *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no. 8, pp. 18–23.
2. Mishchenko, S.V. (2024), “Problems of digital risk management in banks”, *Economics. Finance. Business. Management: Proceedings of the III International Forum*, Lira-K Publishing, Kyiv, Ukraine, pp. 96–98.
3. Mishchenko, S., Naumenkova, S. and Tishchenko, Ye. (2025), “Synergy of artificial intelligence and blockchain in the financial sector”, *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vol. 2 (227), pp. 54–64. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2025/227-2/7>
4. Naumenkova, S.V., Mishchenko, S.V. and Mishchenko, V.I. (2023), “Digital financial inclusion to accelerate the achievement of sustainable development goals”, *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vol. 1, pp. 102–112. <https://doi.org/10.17721/1728-2667.2023/222-1/13>
5. Chyipesh, N. and Potseliuiko, I. (2023), “Current trends in innovative development of the credit market of Ukraine”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 58, pp. 1–7.
6. Chuhunov, I., Radionov, Yu. and Liubchak, I. (2025), “Financial sustainability of Ukraine under martial law”, *Scientia fructuosa*, vol. 162, no. 4, pp. 4–19. [https://doi.org/10.31617/1.2025\(162\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(162)01)
7. Chugunov, I., Kanieva, T., Savchenko, N. and Liubchak, I. (2025), “Digital financial tools in the system of environmental resilience”, *Proceedings of the 6th International scientific and practical conference*, MDPC Publishing, Munich, Germany, pp. 542–546.
8. Mishchenko, V., Naumenkova, S., Mishchenko, S. and Tishchenko, I. (2025), “Formation and functioning of financial metaverse platforms”, *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 1 (60), pp. 111–122.

9. Volosovych, S., Nezhyva, M., Sirenko, N. and Mykytiuk, I. (2024), “Financial services in the development of the bigtech ecosystem”, *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 4 (57), pp. 55–66.
10. National Bank of Ukraine (2025), “Operations with payment cards in 2025”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/operatsiyi-z-platijnimi-kartkami-u-2025-rotsi-bilshist-bezgotivkovi> (Accessed 1 March 2025).
11. National Bank of Ukraine (2025), “FinTech development strategy in Ukraine until 2025”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqjdClp> (Accessed 1 March 2025).
12. National Bank of Ukraine (2025), “Share of non-performing loans (NPL)”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/stability/npl> (Accessed 1 March 2025).
13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2022), The Law of Ukraine “On virtual assets”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20> (Accessed 1 March 2025).
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine “On payment services”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (Accessed 1 March 2025).

Отримано редакцією журналу / Received: 28.03.26

Прорецензовано / Revised: 09.04.26

Дата публікації / Published: 23.04.26